

Aktualizacja Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza

Warsztat 6

Scenariusze rozwoju Województwa Mazowieckiego w kontekście polityki wspierania i rozwoju innowacyjności w Regionie

14 października 2019

Prowadzący: *Jacek Dębczyński, Adam Płoszaj, Łukasz Wielec i wszyscy uczestnicy*

Cele warsztatu

1. Określenie ram 3 scenariuszy rozwoju Województwa Mazowieckiego (optymistyczny, umiarkowany, pesymistyczny) w kontekście polityki wspierania i rozwoju innowacyjności w regionie.
2. Określenie priorytetowych działań do realizacji w ramach RIS dla każdego scenariusza.

Agenda warsztatu

1. Wprowadzenia do warsztatu.
2. Wprowadzenie do pracy nad scenariuszami.
3. Kluczowe rezultaty warsztatów.
4. Odniesienie RIS do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.
5. Sposób pracy nad scenariuszami.
6. Sesja warsztatowa.

Wprowadzenie do pracy nad scenariuszami rozwoju Województwa Mazowieckiego w kontekście polityki wspierania i rozwoju innowacyjności w Regionie

Dlaczego stosujemy scenariusze?

1. Planowanie dotyczy **przyszłości**.
2. Planowanie strategiczne jest **długookresowe**.
3. Uwarunkowania są zmienne.
4. Przyszłość jest nieznana.

Paradoks: *przewidywanie przyszłości jest niemożliwe, a jednak konieczne*

A. Kukliński

Metoda scenariuszy jest właściwa w programowaniu przyszłości systemów o dużej złożoności oraz dużej roli czynnika ludzkiego/społecznego.

Definicja scenariusza, propozycja ...

Scenariusz to uporządkowany i spójny opis możliwej lub pożądanej przyszłości badanego obiektu (w tym przypadku województwa mazowieckiego) skonstruowany przy pomocy **logicznego ciągu zdarzeń i procesów** powiązanych zależnościami przyczynowo-skutkowymi, łączących przyszłość ze stanem obecnym.

Ogólna rola scenariuszy

1. Uświadomienie uczestnikom procesu planistycznego, że przyszłość jest **niepewna** i możliwe są różne jej warianty, choć tylko jeden się zrealizuje.
2. Ukazanie **możliwych wariantów przyszłości** i „struktury niepewności”:

3 scenariusze – założenia

1. Bierzemy pod uwagę wcześniejsze ustalenia – SWOT i cele.
2. Rodzaje scenariuszy: optymistyczny, umiarkowany, pesymistyczny (możemy je nazwać bardziej specyficzniej).
3. Ten sam zestaw zmiennych dla każdego scenariusza, zapewniający ich porównywalność.
4. Okres dla scenariuszy: do 2030 roku.
5. Staramy się wyjść poza schematyczne myślenie, że scenariusz optymistyczny to ten, który będzie realizować strategia, w optymistyczny nie wierzymy, ale miło pomarzyć, a pesymistyczny to niezrealizowany scenariusz umiarkowany.
6. Uwzględniamy obecne oraz przyszłe/potencjalne inteligentne specjalizacje.
7. Uwzględniamy zróżnicowanie NUTS2 warszawskiego stołecznego oraz NUTS2 mazowieckiego regionalnego (w tym w aspekcie dostępnych funduszy oraz zarządzania rozwojem).

Elementy scenariuszy

- ✓ czynniki wymuszające realizację danego scenariusze (jeśli ... to prawdopodobny staje się scenariusz ...)
- ✓ wartości/stan kluczowych zmiennych w każdym ze scenariuszy
- ✓ priorytetyzacja działań strategii w każdym ze scenariuszy

Grupy zmiennych

- ✓ Otoczenie Mazowsza
- i dla Mazowsza:
- ✓ Gospodarka
 - ✓ Sfera B+R
 - ✓ Kapitał ludzki i społeczny
 - ✓ Zarządzanie rozwojem

Kluczowe zmienne – otoczenie

- ✓ Zmiany technologiczne – cyfryzacja, automatyzacja, robotyzacja
- ✓ Polityka spójności UE
- ✓ Polityka B+R+I w UE
- ✓ Polityka B+R+I w Polsce
- ✓ Sytuacja gospodarcza w Polsce, w Europie, na świecie (widmo kryzysu?)
- ✓ Kryzys klimatyczny
- ✓ Sytuacja polityczna w kraju
- ✓ Sytuacja polityczna na świecie
- ✓ Struktura społeczna i migracje w Polsce

Kluczowe zmienne – gospodarka

- ✓ Konkurencyjność przedsiębiorstw (krajowa/europejska/światowa)
- ✓ Innowacyjność przedsiębiorstw (poziom krajowy/europejski/światowy)
- ✓ Rynek pracy – ilość i jakość
- ✓ Popyt na B+R
- ✓ Eksport
- ✓ Miejsce w europejskich i światowych łańcuchach wartości
- ✓ Perspektywy rozwoju specjalizacji (w tym nowych bazujących na istniejącym potencjale)

Kluczowe zmienne – sfera B+R

- ✓ Potencjał badawczy szkół wyższych, instytutów badawczych oraz laboratoriów prywatnych
- ✓ Potencjał kadr B+R
- ✓ Nakłady na B+R
- ✓ Transfer technologii ze strefy B+R do gospodarki (zarówno wewnątrz regionu, jak i przekraczający granice regionu)
- ✓ Potencjał B+R przedsiębiorstw
- ✓ Potencjał Instytucji Otoczenia Biznesu

Kluczowe zmienne – kapitał ludzki i społeczny

- ✓ Wykształcenie ludności – edukacja formalna i nieformalna – uczenie się przez całe życie
- ✓ Aktywność, mobilność zawodowa
- ✓ Migracje (odpływ i napływ)
- ✓ Poziom zaufania w społeczeństwie (zdolność do współpracy)
- ✓ Aktywność społeczna
- ✓ Postawy przedsiębiorcze
- ✓ Sytuacja demograficzna
- ✓ Jakość życia (też, jako element otoczenia i gospodarki)

Kluczowe zmienne – zarządzanie rozwojem

- ✓ Funkcje RSI w polityce rozwoju regionu (zwłaszcza względem przyszłego RPO)
- ✓ Organizacja procesów, zasoby kadrowe UM we wdrażania RSI
- ✓ Współpraca z kluczowymi aktorami w regionie, kraju i EU
- ✓ Współpraca pomiędzy aktorami innowacji w regionie
- ✓ Ramy prawne polityki rozwoju (częściowo też, jako czynnik otoczenia)

Odniesienie RIS do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku

Cele Strategii Rozwoju Województwa do uwzględnienia w pracach

✓ **Priorytetowy cel strategiczny:**

Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym

✓ **Cele strategiczne**

- *Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii*
- *Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki*

Kluczowe rezultaty warsztatów

Kluczowe czynniki strategiczne

Czynniki kluczowe zostały zidentyfikowane jako czynniki o największej sile powiązań a więc największym wpływem na wybór strategii. Czynniki kluczowe to podstawa przy celach i działaniach strategicznych/strategiach działania w ramach RIS 2020+.

Kluczowe mocne strony

- ✓ Wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej i tradycje przemysłowe w obszarach miejskich i strefach aktywności gospodarczej w regionie mazowieckim.
- ✓ Unikatowa na tle innych regionów Polski, koncentracja sektorów hi-tech, specjaliści IT/ICT, Elektronika, Fotonika, Biotechnologia (BIOMED) w regionie stołecznym.
- ✓ Duży i zdywersyfikowany rynek pracy, wysoka koncentracja wykwalifikowanej kadry w regionie stołecznym.
- ✓ Duża i stale rosnąca liczba przedsiębiorstw, w tym z kapitałem zagranicznym w regionie stołecznym.
- ✓ Rozwinięta współpraca zagraniczna w zakresie B+R w regionie stołecznym.

Kluczowe szanse w otoczeniu

- ✓ Postępująca integracja europejska.
- ✓ Umiędzynarodowienie działalności przedsiębiorstw i produkcji rolnej, konsorcja międzynarodowe i wzrost ich roli w gospodarce, globalne łańcuchy wartości.
- ✓ Rozwój nowych obszarów gospodarki i modeli biznesu, powstawanie i otwieranie się nowych rynków i sektorów.
- ✓ Rosnący popyt na wysoko zaawansowane produkty i usługi technologiczne i teleinformatyczne, rozwój infrastruktury technicznej.
- ✓ Przyspieszony postęp techniczny i technologiczny.

Kluczowe słabe strony

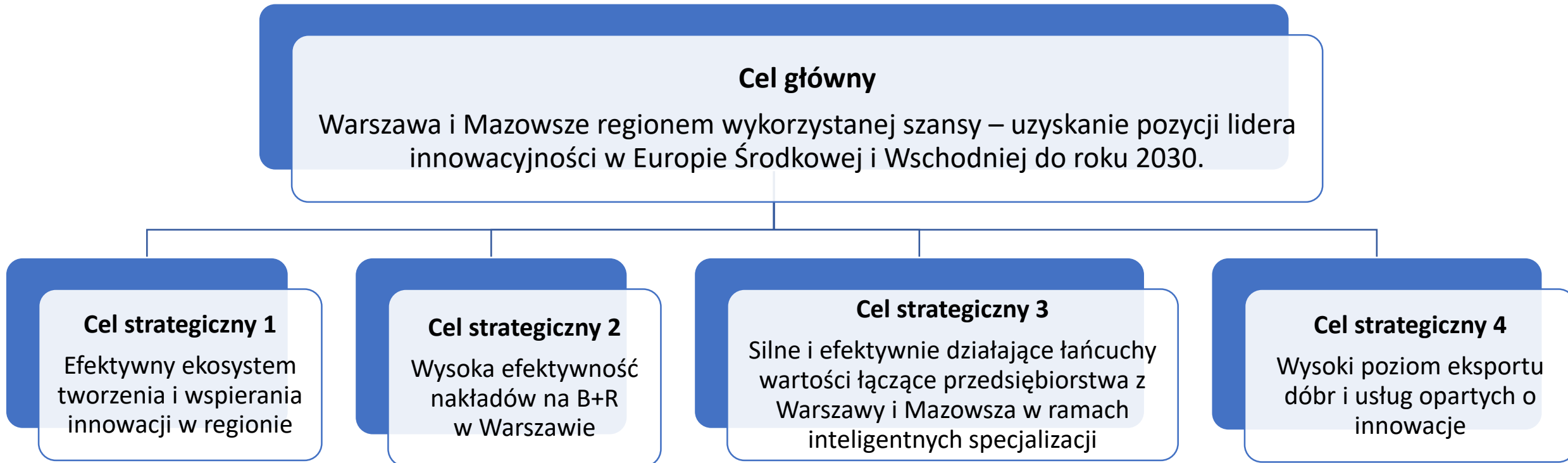
- ✓ Niskie nakłady na B+R i inwestycje technologiczne w tradycyjnych sektorach gospodarki (dług technologiczny).
- ✓ Mała dojrzałość rynku do absorpcji innowacji w regionie mazowieckim.
- ✓ Niewielka liczba firm technologicznych i miejsc pracy w firmach opierających swoją działalność na innowacjach w regionie mazowieckim.
- ✓ Starzenie się infrastruktury badawczej, niewystarczająca zdolność do samofinansowania i odtworzenia w regionie stołecznym.

Kluczowe zagrożenia w otoczeniu

- ✓ Rosnąca konkurencja regionów w sferze innowacji.
- ✓ Rozwój gospodarczy Chin i innych krajów Azji (konkurencyjność w zakresie wprowadzania innowacyjnych produktów).
- ✓ Nieadekwatny do potrzeb rynku pracy system kształcenia.
- ✓ Sytuacja geopolityczna - konflikty, wojny handlowe, ataki terrorystyczne, cyberzagrożenia.

Cele Regionalnej Strategii Innowacji 2020+

wstępna propozycja robocza

Sposób pracy na warsztacie

- ✓ Praca będzie prowadzona plenarnie oraz w grupach.
- ✓ W dyskusji plenarnej zostanie zweryfikowana i uzupełniona lista zmiennych scenariuszy.
- ✓ Utworzymy 3 grupy z których jedna zajmie się zmiennymi dla otoczenia a dwie grupy zajmą się zmiennymi dla Mazowsza.
- ✓ Każda z grup wypracuje opisowo wartości zmiennych dla swojej grupy zmiennych oraz określi priorytetowe działania do realizacji w ramach RIS.
- ✓ Każda grupa będzie dokonywała opisowego wartościowania dla trzech scenariuszy: optymistycznego, umiarkowanego i pesymistycznego.
- ✓ Do prowadzenia pracy każda grupa będzie dysponowała komputerem i monitorem oraz plikiem z tabelami zmiennych oraz wpisywania działań priorytetowych.
- ✓ Prezentacje będą prowadzone z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego.
- ✓ Uczestnicy otrzymają handouty do pracy w grupach.

Wypracowanie scenariuszy rozwoju innowacji w Województwie Mazowieckim

dyskusja plenarna

przedmiot dyskusji:

weryfikacja i uzupełnienie listy zmiennych scenariuszy

Jacek Dębczyński, Łukasz Wielec i wszyscy uczestnicy

Wypracowanie scenariuszy rozwoju innowacji w Województwie Mazowieckim

Część warsztatowa

przedmiot pracy:

określenie profili oraz działań priorytetowych RIS dla każdego scenariusza

Jacek Dębczyński, Łukasz Wielec i wszyscy uczestnicy

Praca w grupach ...

Zadanie dla każdej z 3 grup:

Krok 1

Na podstawie informacji z prezentacji, własnej wiedzy oraz uzgodnionej w dyskusji plenarnej listy zmiennych, każda grupa dokona opisowego wartościowania:

Grupa 1

zmiennych otoczenia dla scenariuszy: optymistycznego, umiarkowanego i pesymistycznego

Grupa 2

zmiennych gospodarki i sfery B+R Mazowsza dla scenariuszy: optymistycznego, umiarkowanego i pesymistycznego

Grupa 3

zmiennych kapitału ludzkiego i społecznego oraz zarządzania rozwojem Mazowsza dla scenariuszy: optymistycznego, umiarkowanego i pesymistycznego

Krok 2

Po wykonaniu kroku 1 każda grupa określi dla swojego scenariusza priorytetowe działania do realizacji w ramach RIS.

Strategie działania rozwoju innowacji w Województwie Mazowieckim

Plenarna prezentacja wyników pracy w 3 grupach

Jacek Dębczyński, Łukasz Wielec i wszyscy uczestnicy

Zakończenie warsztatu

1. Informacja o sposobie wykorzystania wyników warsztatu.
2. Informacja o dalszym przebiegu prac nad aktualizacją RIS Mazowsze.

Informacja o pracach nad aktualizacją RIS Mazowsze (1)

- ✓ Prace nad dokumentem RIS Mazowsze będą trwały do **31 marca 2020 r.**
- ✓ Aktualizacja będzie prowadzona metodą ekspercko-uczestniczącą.
- ✓ Interesariusze wezmą udział w 9 warsztatach oraz serii konsultacji projektu dokumentu.

Informacja o pracach nad aktualizacją RIS Mazowsze (2)

Terminy warsztatów:

Warsztat	Temat	Termin
Warsztat I	Międzyregionalne łańcuchy wartości	22.07.2019, godz. 10:00-15:00
Warsztat II	Analiza SWOT/TOWS dla regionu warszawskiego stołecznego	08.08.2019, godz. 10:00-15:00
Warsztat III	Analiza SWOT/TOWS dla obszaru regionalnego mazowieckiego	13.08.2019, godz. 10:00-15:00
Warsztat IV	Cele RIS	13.09.2019, godz. 10:00-15:00
Warsztat V	Strategie działania do celów RIS	26.09.2019, godz. 10:00-15:00
Warsztat VI	Scenariusze rozwoju Mazowsza	14.10.2019, godz. 10:00-15:00
Warsztat VII	System monitorowania RIS	26.11.2019, godz. 10:00-15:00
Warsztat VIII	System zarządzania RIS	Luty 2020, godz. 10:00-15:00
Warsztat IX	Złożenia planu komunikacji RIS Mazowsze	Luty 2020, godz. 10:00-15:00